

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoPr/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119418568
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6119418568.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: U.. A. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., P. XXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Martinou Čelkovou, advokátkou so sídlom Humenné, Štefánikova 22/22, IČO: 37 938 754, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Hasičského a záchranného zboru, so sídlom Bratislava - Ružinov, Drieňova 22, o zaplatenie 11.180,38 eura s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 20Cpr/3/2020-82 zo dňa 18.05.2020, takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vec sa vracia súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému voči žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých rozhodne samostatným uznesením.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 07.11.2019 sa žalobkyňa domáhala vydania rozhodnutia, ktorým bude žalovaný zaviazaný povinnosťou zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy vo výške 11.180,38 eura spolu s príslušenstvom. Žalovaný nárok žalobkyňa vyčíslila ako náhradu mzdy za obdobie od mesiaca júl 2009 až marec 2011.

1.2. Ďalej uviedol, že v zmysle pracovnej zmluvy zo dňa 30.04.2001 vykonávala práce pre žalovaného (v tom čase K. V. XXXX G.). Dňa 14.01.2008 dal žalovaný žalobkyni výpoveď z pracovného pomeru. Nakoľko žalobkyňa s podanou výpoveďou nesúhlasila, domáhala sa určenia jej neplatnosti v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 19C/63/2008. Rozsudkom Krajského súdu Bratislava č.k. 9Co/447/2015-449 zo dňa 29.09.2016, súd právoplatne určil, že výpoveď daná žalovaným žalobkyni dňa 14.1.2008 je neplatná. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 19C/63/2008-475 zo dňa 09.02.2017, bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu mzdy za obdobie od 01.05.2008 do 30.06.2009. Nakoľko podľa žalobkyne ust. § 79 Zákonníka práce umožňuje priznať nárok na náhradu mzdy za 36 mesiacov, domáhala sa uhradenia náhrady mzdy za obdobie mesiacov júl 2009 až marec 2011 podanou žalobou.

Konštatoval, že žalobkyňa nárok na náhradu mzdy síce uplatnila podaním doručeným Okresnému súdu Bratislava II dňa 22.12.2016, nárok špecifikovala, avšak žiadala o náhradu mzdy len za obdobie od mesiaca máj 2008 do mesiaca jún 2009. Žaloba o neplatnosť výpovede pritom bola podaná 30.06.2008. Z obsahu podanej žaloby je zrejmé, že sa domáha vyslovenia neplatnosti výpovede, avšak súčasne neuviedla, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Tento výrok doplnila až v odvolaní, ktoré bolo súdu doručené dňa 26.05.2014.

Uzavrel, že pokiaľ sa žalobkyňa podanou žalobou nedomáhala, okrem určenia neplatnosti výpovede, aj určenia ďalšieho trvania pracovného pomeru, nemožno prezumovať prerušenie premlčacej doby a jednotlivé mzdové nároky sa premlčali v zákonnej trojročnej lehote.

Súčasne poukázal na skutočnosť, že v pôvodnom konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II vedenom pod sp.zn. 19C/63/2008 si žalobkyňa žiadala o priznanie nároku na náhradu mzdy do 30.06.2009, t.j. za obdobie 14 mesiacov, kedy bola bez zamestnania, i keď Zákonník práce v § 79 účinnom v čase podania predmetnej žaloby umožňoval nárok zamestnanca znížiť či nepriznať za obdobie prevyšujúce 12 mesiacov a nie, ako uvádza žalobkyňa, 36 mesiacov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobu z dôvodu vznesenej námietky premlčania nároku v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 Civilného sporového konania.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym zisteniam ohľadom žiadosti o ďalšie trvanie pracovného pomeru a uplatnenia si nároku na náhrady mzdy žalobkyňou v pôvodnom rozsudku vedenom na Okresnom súde Bratislava II.

Poukázala na to, že z ďalšieho priebehu pracovnoprávneho vzťahu účastníkov je možné jednoznačne vyodiť, že obaja účastníci mali vedomosť o ďalšom trvaní pracovného pomeru, o záujme žalobkyne na jeho pokračovaní a akceptovaní a nepopieraní tejto skutočnosti a povinnosti jej ďalším zamestnávaním žalovaným to len potvrdzuje. Uviedla, že sa domáhala trvania pracovného pomeru nielen ústne, ale aj priamo do záznamu - spísaného vtedajším veliteľom, pracovníkom žalovaného. Pracovný pomer účastníkov skončil dohodou až 31.12.2018.

Bola toho názoru, že súd prvej inštancie v roku 2020 v predmetnom konaní už nemá možnosť túto skutočnosť - t.j. existenciu žiadosti na ďalšom zamestnávaní alebo jej neexistenciu posudzovať, dokazovať a skonštatovať jednoznačne, že žalobkyňa tak neučinila, a preto nedošlo k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty.

Nestotožnila sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že jej už bol priznaný nárok ktorý žiadala a zvyšok považoval za premlčaný. S poukazom na spis Okresného súdu Bratislava II uviedla, že je zrejmé, že žalobkyňa od podania žaloby zotrávala na povinnosti žalobcu vyplatiť jej mzdu až dokedy jej žalovaný umožní pokračovať v práci. V priebehu konania na OS BA žiadala o náhradu mzdy a jej priznanie vylúčiť na samostatné konanie, čo jej nebolo umožnené, keďže súd návrh zamietol s tým, že o tomto návrhu bude rozhodnuté až po rozhodnutí o platnosti či neplatnosti výpovede,

Mala za to, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal dostatočne s tým, že žalobkyňa si síce uplatnila vyčíslením nárok - iba za časť obdobia na ktorý mala nárok, avšak opakovane poukázala na to, že pôvodne požadovala náhradu mzdy až do času kým jej bude umožnené pokračovať v práci a nezobrala zvyšok uplatneného nároku späť, a tak mala za to, že jej ostalo zachované právo požadovať mzdu aj za ďalšie obdobie, bez ohľadu na to, že pôvodne vyčíslené a požadované nebolo. Uplatňovaná mzda nie je premlčaná, keďže je toho názoru, že plynutie premlčacej doby bolo prerušené a možnosť uplatniť si ju, jej tak vznikol až po rozhodnutí súdu o neplatnosti výpovede, čo žalobkyňa v trojročnej lehote učinila. O trovách konania rozhodol podľa § 255 Civilného sporového konania.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že ak sa teda žalobkyňa domáha platových náležitostí vyplývajúcich zo služobného pomeru príslušníka Hasičského a záchranného zboru, mala žalovať služobný úrad, ktorým je v zmysle vyššie uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ktoré má sídlo na Z. ulici X v Bratislave a nie Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Mal za to, že vznesená námietka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie je dôvodná, súd prvej inštancie sa s uvedenou námietkou v napadnutom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal, pričom v označení strán sporu v rozsudku uviedol ako žalovaného v rozpore so žalobným označením strán sporu uviedol len Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Zároveň uviedol, že nárok na náhradu mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru nemožno priznať skôr, než je na isto postavené, či skutočne ide o neplatné rozviazanie pracovného pomeru, teda že uvedený nárok nemožno prisúdiť, kým nie je právoplatným rozhodnutím súdu určené, že právny úkon, ktorým mal byť pracovný pomer skončený, je neplatný. Mal za to, že nárok na náhradu mzdy je v celom rozsahu premlčaný. Navrhol napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

5. Prioritnou odvolacou námietkou žalobkyne bol nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie, že sa podanou žalobou nedomáhala, okrem určenia neplatnosti výpovede, aj určenia ďalšieho trvania

pracovného pomeru, nemožno prezumovať prerušenie premlčacej lehoty, a preto sa jednotlivé mzdové nároky premlčali v zákonnej trojročnej lehote.

6. Preskúmaním obsahu spisu má odvolací súd za preukázané, že v pôvodnom konaní Okresný súd Bratislava II rozsudkom č.k. 19C/63/2008-393 zo dňa 01.04.2014 žalobu o určenie neplatnosti výpovede zamietol, konanie o určenie neplatnosti platového dekrétu zastavil. Doplnčiacim rozsudkom č.k. 9C/63/2008-425 zo dňa 08.09.2015 súd prvej inštancie doplnil výrok rozsudku zo dňa 01.04.2014 a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V odvolaní podanom proti doplnčiacemu rozsudku žiadala žalobkyňa o zmenu rozsudku prvej inštancie a priznanie náhrady ušlej mzdy od 01.02.2008 do umožnenia výkonu práce, event. o zrušenie rozsudku prvej inštancie a vylúčenie nároku na náhradu mzdy na samostatné konanie.

6.1. Krajský súd Bratislava rozsudkom č.k. 9Co/447/2015 a 9Co/448/2015-449 zo dňa 29.09.2016 rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 01.04.2014 v prvom výroku zmenil tak, že určil, že výpoveď zo dňa 14.01.2008 je neplatná a pracovný pomer trvá. Súčasne zrušil doplnčací rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.11.2016.

6.2. Okresný súd Bratislava II rozsudkom č.k. 19C/63/2008-475 zo dňa 09.02.2017 zvyšku žaloby vyhovel a priznal žalobkyni nárok na náhradu mzdy za obdobie od mája roku 2008 do júna roku 2009. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 08.03.2017.

7. Z uvedeného je zrejmé, že Krajský súd Bratislava určil, že výpoveď zo dňa 14.01.2008 je neplatná a pracovný pomer trvá. Súčasne zrušil doplnčací rozsudok, ktorým Okresný súd Bratislava II zamietol žalobu o zaplatenie ušlej mzdy vo výške mesačného funkčného platu v sume 535, 70 eura spolu s prémiami, zohľadnením valorizácie platu od 01.02.2008 do doby umožnenia výkonu práce s ročným úrokom z omeškania vo výške 10 % počnúc od 01.02.2008. Po vrátení veci Okresný súd Bratislava II rozsudkom č.k. 19C/63/2008-475 zo dňa 09.02.2017 zvyšku žaloby vyhovel a priznal žalobkyni nárok na náhradu mzdy za obdobie, avšak len za obdobie od mája roku 2008 do júna roku 2009, pričom v čase rozhodovania Okresného súdu Bratislava II pracovný pomer trval, nakoľko k jeho ukončeniu došlo dohodou až 31.12. 2018.

8. Podľa § 79 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce (ďalej len „ZP“), ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

9. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo125/2018 zo dňa 26.03.2018, podľa ktorého poskytnutie náhrady mzdy v zmysle ustanovení § 79 ods. 1, 2 ZP je osobitným nárokom zamestnanca proti zamestnávateľovi, ktorý s ním neplatne skončil pracovný pomer. Pokiaľ celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presiahol 12 mesiacov, môže súd za ďalšiu dobu povinnosť zamestnávateľa na náhradu mzdy primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy vôbec nepriznať. Pri rozhodovaní o znížení náhrady mzdy nie je súd viazaný rozsahom, v ktorom zamestnávateľ zníženie požaduje.

10. Náhrada mzdy podľa § 79 ods. 1 ZP nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť v dôsledku toho, že mu zamestnávateľ znemožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy a ktorú bol aj schopný a ochotný vykonávať, ale má povahu satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne aj sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý bezdôvodne pristúpil k skončeniu pracovného pomeru so zamestnancom. Kým však táto náhrada mzdy má za čas 12 mesiacov odo dňa oznámenia zamestnanca zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, satisfakčný a sankčný charakter, uplynutím tohto obdobia táto satisfakčná a sankčná povaha náhrady mzdy ustupuje a zvyrazňuje sa jej sociálna funkcia.

11. Sociálna funkcia náhrady mzdy spočíva v zabezpečení peňažných prostriedkov na základné životné potreby zamestnanca. Pri rozhodovaní o náhrade mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov súd

spravidla zisťuje okolnosti (subjektívne a objektívne), ktoré súvisia so zaisťovaním týchto základných životných potrieb zamestnanca; okolnosti týkajúce sa pomerov zamestnávateľa pre rozhodnutie nie sú významné. Súd je však oprávnený prihliadať len k okolnostiam, ktoré existovali po uplynutí 12 mesiacov z celkovej doby, za ktorú zamestnancovi mala byť poskytnutá náhrada. Priznanie náhrady mzdy za ďalšie obdobie má preto nadväznosť na správanie sa zamestnanca pri zaisťovaní si zabezpečenia svojich základných životných potrieb. Súdna prax pri tomto posudzovaní zohľadňuje, či bol zamestnanec medzitým zamestnaný inde, pokiaľ áno, za akých podmienok a zárobkových možností takúto prácu konal, či vykonával prácu zodpovedajúcu svojej kvalifikácii, zdravotnému stavu a schopnostiam, či pracoval nadčas alebo s mimoriadnym vypätím, či dosahoval iný príjem ako príjem z pracovnoprávneho vzťahu, prípadne z akého dôvodu nebol úspešný pri hľadaní zodpovedajúceho zamestnania alebo pre aké okolnosti sa do práce vôbec nezapojil; krátenie alebo nepriznanie prichádza do úvahy v prípade, ak zamestnanec vlastnou vinou zanedbal možnosť zarobiť si a tak si aspoň čiastočne nahradiť ušlý príjem alebo naopak, ak niekde zarábala toľko, že žiadnu ujmu neutrpel.

12. Výkon práva uplatniť náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru nemôže byť v žiadnom prípade zneužitím práva. Účel ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce spočíva v zaistení zamestnancovi rovnakého plnenia, ako keby prácu vykonával, pričom však má zabrániť nedôvodnému zvýhodňovaniu zamestnanca. Pri rozhodovaní o náhrade mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov tak musí súd nájsť v rámci voľnej úvahy mieru zodpovedajúcu účelu a funkciám náhrady mzdy v zmysle §79 ods. 1 a 2 Zákonníka práce tak, aby jeho rozhodnutie nielen neodporovalo dobrým mravom, ale aj zásadám spravodlivosti a primeranosti.

13. Podľa § 129 ods. 1 Zákonníka práce, mzda je splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ak sa v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nedohodlo inak.

14. Odvolací súd uvádza, že premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru nezačína plynúť od právoplatnosti rozsudku o určení neplatnosti rozvázovacieho prejavu, ale od splatnosti každej jednotlivéj náhrady mzdy za príslušný mesiac, za ktorý sa požaduje. Pre začiatok plynutia premlčacej doby práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, je rozhodujúci okamih, kedy nastáva splatnosť náhrady mzdy a že splatnosť vyplýva priamo zo zákona z ustanovenia § 129 ods. 1 ZP. Neexistuje žiadna konkrétna hmotnoprávna úprava, ktorá by určovala, že čas splnenia náhrady mzdy nastáva právoplatnosťou rozsudku súdu o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej doby je potrebné rozlišovať medzi možnosťou uplatnenia tohto práva (nároku) a možnosťou jeho priznania rozhodnutím súdu. Splatnosť náhrady mzdy nastáva bez ohľadu na to, či už bolo/nebolo v konaní o neplatnosti rozvázovacieho právneho úkonu rozhodnuté (porovnaj rozsudok NS SR 6Cdo/248/2011 zo dňa 03.04.2013).

15. V danom prípade Krajský súd Bratislava určil, že výpoveď zo dňa 14.01.2008 je neplatná a pracovný pomer trvá, žalobkyňa oznámila zamestnávateľovi listom zo dňa 01.04.2008 (č.l. 101 spisu), že výpoveď považuje za neplatnú a trvá na tom, aby ju naďalej zamestnával. K ukončeniu pracovného pomeru došlo dohodou až 31.12.2018 (č.l. 95). Odvolací súd sa preto nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že sa jednotlivé mzdové nároky žalobkyne premlčali v zákonnej trojročnej lehote (§ 101 Občianskeho zákonníka), vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná dňa 07.11.2019.

16. Súčasťou právnej istoty je právo každého dovoliť sa právnej ochrane svojho subjektívneho práva rovnako ako aj istota, že sa mu takejto ochrany zo strany štátu dostane.

Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami sporu, je zrušenie rozsudku a vrátenie veci prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uvedeným nesprávnym postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Aj právo sprostredkované kasačným súdnym rozhodnutím nemusí byť len bezduchým formalistickým aktom, ale môže predstavovať tlak na presadzovanie ekvít a naplnenie doktríny legitímneho očakávania. Rezignácia na ústavné hodnoty vo svojej podstate vedie k odmietnutiu spravodlivosti a k zásahu do podstaty základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie s účinkami denegatio iustitiae.

Stabilizovaná aplikačná prax odvolacieho súdu s preferenciou užitočnosti práva a presadzovania úprimného záujmu pri nastoľovaní spravodlivej úpravy medzi stranami vedie vo svojej podstate k fair trail procesu čím dochádza k naplneniu Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. So zreteľom na uvedené odvolaciu súdu neostávalo nič iné len kasačným vybavením veci zrušiť rozsudok postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a podľa § 391 ods. 1,2 CSP s vrátením veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť žalobu žalobkyne v naznačenom smere.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).